

BIBLIOTEKA
SHTETIT

SH-1

M 36

STEFAN
MARTIKO

Përanë
shokëve

824-1

Nr 36.

STEFAN MARTIKO

**PRANË
SHOKËVE**

POEZI

~~71248~~
13242

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

NDAJ KEMI KAQ SHUMË KËNGË

Diçka breron papushim, papushim,
si shatërvanet nga toka, —
ky me siguri është
shpirti i pastër i popullit.

Njoh gjelbërimin e tokës sime
të patharë në shekuj,
të patharë në vite.

Unë e di, —
gjithçka mund të ishte tharë një mot
dhe unë e ti s'do të ishim më komb,
po refugjatë të mjerë
nëpër shtegtime të gjata,
pa këto këngë, pa këto male
që, si burra madhështorë,
nga tisi i mjegullave dalin.

Ndaj kemi kaq shumë këngë,
si koralet e pastra të verës
që i pastron e i shumon
gjithnjë deti.

KËNGËT ÇELIN LULE

Ja ra pranvera
mbi pyje, koriye, male e qytete.
Ra e një ngjyrë e bardhë, e bardhë
veshi mëngjesin e marsit me lule.

Veshi Shqipërinë
e ia ndezi ngjyrat në këngë.
Hov shpirti me lulet në këngë.
e ndizet nga ngjyrat një botë e tërë.

FJALË PËR TOKËN

Jam bujku që më merr malli për tokën,
parcelat i di, rendimentet i di.

Kur vijnë perëndimet
dhe dielli tretet, tretet dhe mbytet
në gropa të panjohura qiejsh,
unë lëshoj ujin dhe arat pinë,
pastaj ngrënë kokën të dehura bimët.

Jam bujku që e njoh tokën
dhe çdo grimcë të saj në duar e shkërmoq.

Ka diçka që s'shkëputet midis meje dhe tokës.
Bimët që rriten —
fije të shumta mirënjohjeje!

FUSHA MERR FRYMË

Ç'e ndritshme kjo natë, ç'e bukur!
Nëpër fusha zgjohen kallinjtë
dhe unë, si në një dasmë gëzimi,
heq vellon e saj të purpurt.

Ç'u mbulua nata e tërë
me këtë pëshpërimë jete.
Eci unë dhe mijra njerëz
në tragat e njohura të qerreve.

Një grusht yjesh mbaj në duar
dhe eci mes për mes fushës;
kaloj tani grunjërave
me nderimin e madh për bukën.

Pika vese pikojnë
si sumbulla ari
dhe fusha merr frymë
nga firoma të ngrohta fshatarësh.

Këtë natë në fushë
mua më rrahu zemra e bujkut, —
nga ky grurë i begatë
çlirohet avulli i ngrohtë i bukës...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

shkëlqet idm. tona. mshk
shkëlqet idm. tona. mshk
shkëlqet idm. tona. mshk
shkëlqet idm. tona. mshk
VAJZA E BRAZDAVE

Flokët e zeza rënë mbi ballë,
syve zjarri ç'u merr flakë;
avull i ngrohtë prej tokës del,
mbi fusha është akoma natë.

Ku shkon ashtu flokëlëshuar
mbi fush' që dirs e avullon?
Lenkë e bukur brigadiere
ndërmjet brazdave nxiton.

Dita dyer hap e tutje
njerëz shpie fushash larg.
Në sy vezullon e ndrin
det' i tërë pambuk i bardhë.

Sheh Lenkë e bukur fushash
basmë e cohë mrekuillish
«Për dasmat tona, — thotë, —
u bëfsh
i bukur fustan nusërie!»

Hëna shket mbi kallamishte,
u zbeh drit' e saj sërish;
yjet një nga një si zogj
humbën qiellit në shtegëtim.

VALXA E BRAZDAVE

Flokët e veta të më mbi ballë,
qyçet xjarr që merr flakë;
nvali i ngrohtë prej tokës dol,
mbi fusha është akoma natë.

Ku shkollon ashtu flokëshuar
mbi fushë që dritë e avullon?
Lanë e bukur përgjithërisht
ndërmjet burxive raxion.

Dita dyer hap e tutje
njërës shpie fushash larg,
Në sy veshin e natën
dritë e tërë pambuk i bardhë.

Shpesh lanë e bukur fushash
paamë e copë mrekullish
— për dërrasat tonë — thotë —
u bëjnë
i bukur fustan nusërit.

D Y P A M J E

- 1 -

Të dy bashkë në një arë,
ti nget qetë e unë hedh farë.
De-de-de u bërtet qeve,
kthen kokën, —
brazdat ngrihen
si kurrizet e deveve.

De-de-de, kuqo i shkretë,
përmbi të shufra bërtet.
Unë në futë pesë kilogram,
ç'misër ara do na pjellë?

- 2 -

Të dy bashkë te kjo tokë,
ti një levë lëviz me dorë.
Unë përmbi dhjetë plugje
shoh si brazdave vërsulen.

Vure dorën pak te balli,
ç'kohë e madhe, pa shih ç'diell!
Po lundroka nëpër qiell
si vapor i madh i lyer.

M U L T I M E

- I -

Si më përjetësi të mëdha
meqë dëborë e shpërthim
si përjetësi të mëdha
si përjetësi të mëdha
si përjetësi të mëdha
si përjetësi të mëdha

Si më përjetësi të mëdha
meqë dëborë e shpërthim
si përjetësi të mëdha
si përjetësi të mëdha
si përjetësi të mëdha
si përjetësi të mëdha

- II -

Si më përjetësi të mëdha
meqë dëborë e shpërthim
si përjetësi të mëdha
si përjetësi të mëdha
si përjetësi të mëdha
si përjetësi të mëdha

DASHURI E RE

Shtëpitë e bardha kanë çelur dritaret
si qindra sy bujarësh.

Nga qyteti miq,

oh, se ç'miq po na vijnë!

Këtu filladitet gruri në pllaja
sikur tund shami mirëseardhjes të bardha!

Unë e ti një familje të re,

Filladi nanurisi gjithë gjethet në degë!

Marrka pjesë edhe hapësira

në tërë këtë gëzim mirëseardhjeje!

NË MALET E KRUIJËS

Kalaja e lashtë
500 e ca vjet flet.

Çdo shkëmb ka zënë vend
me turq-hi nën vete.

Çdo mal ka zënë vend.

Ka zënë vend edhe kjo derë e hapur nga malet
ku hynin trimat e kryetrimt
të lidhnin tek mëma plagët.

Malet ku rri kalaja
janë si një shtëpi e ngrohtë.

Po ç'ftohmë i sillte vallë
superfuqisë që mbërdhinte gjer në kockë
nën këta male që shkojnë si krushq
tej horizontit?...

E SI TË JEPESHIM?!

Unë do të ngrihem dhe nga vdekja, — tha, —
dhe mbi ju do të turrem! —

Ai në zemra njerëzish përhapte degë
si një rrap i madh, i patundshëm.

E ne s'u dhamë. E si të jepeshim
kur pas çdo gjysmëhëne kumbonte briri?
Gjysmëhëna shfaqej nëpër qiej të errët,
të na shtronte në ethe pushtimi.

Dhe nxirrte Gjergji shpatën nga mylli
e jehonte në pyje kushtrimi,
në topa të fuqishëm derdheshin
gurë të mëdhenj zemërimi.

Në çdo gur, pllajë a brinjë
potkoi ndez përjetë shkëndija
e legjendat që pruri koha paprerë
si copëza kronikash i tregon historia.

BURRI I SHKRIMEVE

Kristoforidhi rrinte te sheshi
dhe shkruante libra.

Unë në hotelin e Elbasanit
ballë Kristoforidhit rrija.

Dritarja ime,

ballë Kristoforidhit.

Hapa dritaren.

Penat e tij

shkruante gërma në gjuhën

shqipe.

Qe i madh

dhe rrinte në pedestalin e

kohës.

Thashë po shkruaj dhe unë

këtë orë të vonët.

Frynte erë e dendur nga Krasta.
Burrit të madh të shkrimeve
të shqipes
i shpupuroste era
flokët e gjata.

Mbrëmë te hotel «Parku» fjeta.
Mësuesi shkruante abetaren,
unë deri vonë shkrova për të
vjershën.

~~132/2~~
132/2

FRAGMENT HISTORIE

Rrahën udhë bijtë, çarë me jataganë!
Ferra nëpër këmbë, dolloma e turkut,
seç ua zinte diellin kjo çallmë e rëndë...

Ka Shqipëri në botë,
ka Shqipëri në Evropë, —
ti, po s'e njeh,
e njohim ne vetë, të zotë...

Dërgonte Shqipëria bijtë e saj,
fjalë dhe kobure në brez;
ua kishte shkruar populli ato fjalë
nga mençuria e tij më e thellë.

Nuk ronitet kështu një popull,
në trojet e tij, me gjakun e tij.
«Unë jam nga Shqipëria,
Abdyl Frashëri».

Ai vinte drejt e nga tërë malet,
i ndezur nga flakët e tërë zjarreve;
ishte pranë mijëra tyta pushkësh,
ishte në mijëra zemra shqiptarësh.

Kështu shkonin vitet
mbi këtë fragment historie;
ndërgjegja e kombit —
një minierë floriri...

Meleant e bërtit ajo e zyrtë e stanzës
meleant e bërtit ajo e zyrtë e stanzës
meleant e bërtit ajo e zyrtë e stanzës
meleant e bërtit ajo e zyrtë e stanzës

1971
PËR TË RËNËT

Mendimi im
kalon mbi varre të rënësh
si një nënë shamizezë
dhe pleksen ngjyrat e vetëtijnë zjarret
si në një çast madhështor.

Pa ju, more bij,
do t'i flashkëte cingërima
pyjet tona të gjelbërta.

Shumë ëndrra i gatuam bukë
e i bëmë kala me liri.
Ju jeni gurët më të rëndë,
më të pashkukur në çdo frëngji.

Në tryezën tonë të ditëve të reja,
në planet e së ardhmes,

ju jeni piketat e ngulura
nga djersa e nga gjaku.

Në një revolucion ku u ndanë botët
ju jeni flija më e përgjakshme.
Në e harrofshim për një çast të vetëm
kombit të tërë një ditë do t'i prishej
gjaku...

SHOLLËT E ZONJA ÇURRES

Mbetën ditët tutje nëpër re e flakë
dhe herë-herë na shkrepin vetëtimë.
O kohë gjakosur nga blind i rëndë,
ç'po ta shoh të pavararë rininë.

.....

Ka pak zjarr në vatër, një urë që digjet,
dhe nëna me halle në zemër ka brengë.
Oh, nuk pikon prej gishtave të Zonjës,
ai gjak pik-pik nga zemër e nënës
rrjedh.

Korba, bijë, t'u bëftë nëna,
gjëmëzeza nënë ç'më shohin sytë!
Por trime vajzë të bëri nëna,
Zonj' e nënës fshihi lotët nën qerpikë.

Jashtë errësirë, jashtë fryn,
qerpikët e natës nga cingërima ngrijnë.
Shollët e Zonjës pranë vatrës në zjarr
flakëve u rrëfejnë histori.

Zonja nga shollët si gozhdë
po nxjerr e hedh në zjarr copra lëkure.
I dhëmb vallë mish' i saj i përgjakur,
që e hëngrën udhët e luftës?

Nuk di ç'dhembje vajza pati
atë natë me erë në fshatin Tragjas,
veç nënës i vjen keq që s'i ruajti
ato copra lëkure, atë mish të përgjakur.

Ç'të thotë nëna? A nuk është vallë
kjo një vetëtimë prej ditësh të largëta?

D H J E T E¹⁾

Dielli i Pojskës i atij korriku
hyri e mbeti në dhjetë dritaret e mauzoleut.

Fusha e Pojskës ç'u mboll e s'u korr
nën zagushinë e diellit përvëltonjës;
atë verë bari ende s'qe korrur,
atë verë ende s'kishin plasur vezët e zogjve.

Ç'pa gjermani atë të nxehtin korrik
t'i lidheshin malet si litarët në grykë.
Ata së bashku me të dhjetë pushkët e
mitralozat
lëvizën në beteja të reja.

Jemi në Pojskë e na zë mbrëmja,
vizitorë pranë kujtimesth, heshtjesh të
rënda...

---

1) Dhjetë dëshmorët e Pojskës

DITARI LAGEJ NËPËR SHI

Dëshmorit Shemsho Baboçi

Bloku i lagur
në faqen gjashtëmbëdhjetë
dhe pikat e shiut që vinin atë vjeshtë...

Pozicion i lagur.
Në atë natë të errët
mendimi këputej
si udhë e prerë nga predhat.

Fjalët njëra-tjetrën
ndiqnin si në ligjërim
netëve të rrepta.
Pikat rrëmbenin fjalët
në strehën e gjoksit tënd të lagur.

Si ta deshifroj
gjurmën e mendimit të tij?

Fjalë të kursyera si plumbat —
ishin dhe ato armët e lirisë...

MARSHIMI I DIMRIT

Erë e shi,
erë e shi.

Ç'janë këta, moj nënë?
Dil në penxhere!
Është stuhia vetë!

Njërëz janë, vallë,
a më bëjnë sytë,
këtë natë të keqe
nëpër Çermenikë?

Mbushur me armiq
tërë kjo Çermenikë,
ç'po na zënë frymën.

Ja, ecën Brigada,
ecin qindra trima;
dritë nate kanë
vetëm shkrepëtima.

Erë e shi,
shi edhe erë.
Hapu suferinë! —
urdhër i prerë.

Kolona e thinjur
në dëborë dimri;
ndizet heroizmi
në çdo hap marshimi.

Në kalofsh një natë
nëpër Çermenikë,
të del një kolonë
nëpër udhë dhish.

Nëno, ler dritaren
hapur. Nuk mërdhij!
Kjo kolonë e thinjur
ngroh një Shqipëri.

Erë e shi,
erë e shi,
ç'po fryka stuhi.

29 NËNTOR 1944

Ç'u zgjuash një ditë nga të gjitha ditët,
nga të gjitha vitet, nga të gjitha shekujt
më me shumë diell dhe hipa mbi maja.

Ishim të lirë e kënga na gurgullonte në fyt,
shpleksëm tërë shamitë e dasmave.

U ngopëm me ajrin e asaj dite nëntori.
Ishte ajër i luftës — duhej thithur,
ishte kënga që niste — duhej kënduar,
ishin marshet ku kumbuan hapat
e mijëra këmbëve të lidhura me fashot e luftës.

Burrërisht ky popull u ndesh.
Fshinin gjakun dhe djersën e luftës.
Në këmbë, popull! Popull, në këmbë! —
Partia mbi ditët që vinin projektonte rrugët.

D O L A

Dola në jetën e madhe
kur shtetet përlesheshin ende
me armë dhe diplomacira,
kur shtete të mundur përuleshin
nën kërbaçin e armëve dhe marrëveshjeve.

Mbi djepin tim ra një copë qiell
e një copë diell.
Ra dhe mua m'u lëbyrën sytë.

Më thoshin mua:

— Pi, pi, pi,
në bucelën e diellit!

Je dhe ti bir i varfërisë dhe i trimërisë! —

E djepin tim e përkundnin, e përkundnin.
Mua më rrotulloheshin qiejt, çatitë
dhe me diellin në sy më zinte gjumi.

KOHËS SIME

E di sa shumë dhe sa gjerë
ne i fituam hapësirat.
Shekujt me gardhe, që të merrnin frymën,
mbetën pas.

Përballë shtëpisë sonë — gjitoni.
Punët e tij përbrenda — mister i zakonshëm.
Natën bënte vaj duke shtrydhur ullinjtë,
ndryshe nga ç'flisnin urdhëresat e qeverisë.

Botë e vjetër e qarkuar nga gjerdhet
po thyente kokën.
Syri i madh i Partisë, —
drita që të tërëve na ndriçonte.

Dola te pragu një ditë, a një natë vonë,
e mbi supe ndjeva tërë këtë tokë
të më rëndoje si plumbi —
ndaj u vura shpatullat gjerdheve pa më zënë gjumi.

Dhe m'u duk se i fola kohës sime
duke zhveshur nga vetja tërë ndrydhjet.
Ejani, ditë, u fola ditëve
dhe arat u rreshtuan në pronën kolektive.

Ajo qe një mbrëmje vere me hënë,
ma leu shpirtin me aroma dhe ndjenja;
gruri i ri i tokës sa i mirë, sa i bukur,
shkonin fëmijët dhe e përkëdhelnin me duar.

Ndërsa në sytë e mi ai grurë bëhej det.
Atë mbrëmje çuditërisht s'fjeta,
po dorëzoja në gjyqin e madh të kohës
ca vjetërsira të ndërgjegjes.

B I R I I M

Ndjenjë e re
që hyn tani në zemër.
Vazhdimi im i mbarë,
syçkat e lumtura të birit.

Ndjenjë e re,
e bukur, e ngrohtë,
që rritet
në florën e pasur të tokës.

Dua birit
t'i jap një ditë armën.
Në pleqërinë e vonë
të më falen sytë në vështrimin e djalit...

PËR NJË SHOK

Ne ecëm bashkë nëpër baltra netëve,
tek rizonte pandërprerë dëbora.
Ç'ke sonte që sa s'të mbysin mendimet?

Ja ku janë duart e tua,
gishtërinj të duarve tona;
plasat e hapura.
si brazdat tek toka.

Shqetësimi i madh i përbashkët,
kur Atdheu binte në gjumë,
na largonte mesnatën
me ca mendime të gëzueshme.

Kudo qofsh,
dora jote — gishtërinjtë e duarve tona.

Mendimi yt mbi neve
do të bjerë netëve si dëbora
që na ra supeve
atje larg në Veri,
pranë shtretërve të topave,
në ca sfonde gri.

Ja pse këtë mbrëmje rrokim duart e tua
e rrokim ato netë;
si rrënjë të plasaritura
thellë nëpër shkëmbenjtë...

THIRRJE NËPËR TEL

Ku të jenë shokët,
garnizon i vogël?
Era suferinë,
çmenduri dëbore.

Alo, komisar!
Alo, alo, shokë!
Këtu era bishë
me thika në gjoks.

— Po ku je, mor shok,
zëri pse të mbytet?
Receptori në duar
si një zjarr po digjet.

— Lere telefonin,
t'heshtë suferina! —
Buzët nga dhembja,
komisar, të dridhen.

Që zëri të shkojë
vrap gjer te shokët,
që urdhëri të ikë,
mes për mes dëborës,

nëpër natë shkon
zvarrë e duar ngrirë
të ndjesh zënë e shokëve
këtë natë tërbimi.

Por midis, e shtrirë,
heshtja është e rëndë,
ngrica s'është litar,
ta presësh me dhëmbë.

Për një çast të vetëm,
me një valë gëzimi
dy fjalë çanë erën,
dy fjalë vetëtimë.

— Alo, alo, shokë!
Alo, komisar!
Pastaj heshtja ra
mbi gjokse si plagë.

Dhe mbëti mes erës
trupi në dëborë,
syt' te udhë e madhe
nga do vinin shokët.

NË KRAHËT E PARTISË

Unë vij te ti, Parti!
Ti hap krahët si nëna
dhe ndiej ç'zemër rreh te ti
dhe mua ç'mendime më zgjohen përbrenda.

- Tani — krahët e mi me fletë,
tani — zemra ime e gjerë si det.
Tani po vij krejtësisht i ri
dhe ti më hap krahët e tua të gjera, Parti.

Partia më thotë: Zemra të ketë dallgë
që ndërgjegja lëmyshket t'i nxjerrë në breg
dhe pas çdo uturime të detit
të forcohet ndërgjegja e re.

Sa shumë mbi këtë ëndërr fjeta
dhe mbi këtë ëndërr u zgjova.
Tani jam zgjuar mbi dëshira të bukura;
jo mbi jastëqë të butë me pupla,

por mbi gurët e ashpër të tokës sime,
mbi një plis bari të butë,
në lartësinë e furnaltës së çelikut,
në pozicionin e topit obuz...

N Ë M I N I E R Ë

Drita hyjnë e drita dalin
në ballin e minatorëve.
Në nëntokën e Memaliajt
çelin lule metaforash.

Natë.

Lëvizin mineralet nga lugët e kovave
në gojë të dekovilit.
Lëshon dritë në fytyrën time kasketa e shokut.

Dridhet në nëntokën e Memaliajt
ajri i karbitit.

Normat janë në muskujt
dhe në shpatullat e gjera të shokëve.

SHOKU

F. Kaçorrit

Në një muzg
me erë,
me kasketa në kokë
ktheheshim nga kantieri.

Në pëllëmbët e duarve
mbanim yjet.
Yjet që ndizeshin si ca sy
të tejdukshëm, të pastër.

Por një yll midis tyre,
e dinim,
në pëllëmbë
çdo mbrëmje më shumë
do të na ndizej.

Shoku,
shoku,
kur nxirrnim mineralet
fliste, qeshte, këndonte,
gërmonte malet.

Dhe s'erdhi më midis nesh.
E kuptonim çdo ditë
më shumë,
kur vinin mbrëmjet,
nga miniera kur ktheheshim.

Ne e vrisnim prapë hidhërimin
trazonim nëpër buzë
minerale të pastër këngësh,
dhe ai vinte mes këngëve.

RRI JETA JOTE SI LIBËR

Heroi më i vogël
i një populli!
Rriten fëmijët me ty
në shkolla, kampe, kopshte.

Ç'u thua atyre kur ulesh
në gjunjë të tyre si libër?
Lexohet jeta jote e vogël,
jo si aventurat e Hekëlber Finit.

O trimi i vogël, Nik!¹⁾
A luan ti vallë me delet në pllajë?
Apo me sytë si thikë
u pret hijen diversantëve?

---

1) Nik Pjetri — Hero i Popullit

Sa pyetje kështu,
sa pyetje ashtu?
Ti në gjuhë të fëmijëve -
libër që s'mbyllesh kurrë.

Fërfërijnë degët e pranverës,
shushurin përçark lumi,
këpusin barin e njomë delet,
ti fërshëllen një melodi të bukur.

VIGJILENCË

Akuzoj fashizmin
në emër të gjyshit tim të vvarë
dhe të milionave
që s'u janë tretur akoma
eshtrat varreve.

Fashizmi i ri fryhet
në barqet e qeverive.
Popuj, në ju zëntë gjumi,
do të zgjohi dhe bosh do t'ju mbeten
zgavrat e syve...

S'e kam harruar gjyshin tim
tek e rrokullisnin greminave
një mbasdite prilli.
Pushkën e kam tek kufiri,
që nesër të mos e kemi vështirë.

Popuj të botës,
krematoriumet e zinj
shfryjnë akoma afshin e djegieve të
njeriut...

D E N O N C I M I

Ky bulevard s'do të ishte yni,
as polici me dorezat e bardha tek udhëkryqi;
hapat në mbrëmje s'do të ishin tonat,
qielli do të mbetej i çarë dhe i tmerrshëm.

Edhe një herë i ngjeshëm mirë armët,
duke grisur traktatet e fëlliqura;
asgjë s'lëvizte në ato netë, —
në shënjestrat tona gjithçka ishte shkrirë në
vigjilencë.

Tani është lutur ngadalë
Ketu në fushë-Bardhë
shpesh zjarret e verdha të fosforit

MËNGJES NË FUSHË — BARDHË

Zgjohesh një mëngjes!
Malet përreth;
zjarre të vegjël
aty-këtu ndizen.

Fërkoj sytë, —
minerali i verdhë
midis gurëve shkrepëtin.

Mëngjesi në Fushë-Bardhë
barërat lëkund.
E ndjeva veten sikur vija nga shekujt
me copa fosfori në duar
mbledhur nga eshtrat e të ikurve të trishtuar.

Fosfor i tokës sime —
zjarre mëngjesi ndezur nga nëndheu,
si copëra letrash dërguar nëpër ikje.

Tani dielli fluturon ngadalë
si një zog,
Këtu në Fushë-Bardhë,
ndizen zjarret e verdha të fosforit.

...
...
...
...

...
...
...

...
...
...
...
...

PRANË SHOKËVE

Në ditë të reja, shokë, vemi,
ditë që bota akoma s'i ka gdhirë;
kalojmë sonte këtë natë nën yje,
që këmbejnë, të ndritshëm, njëri-tjetrin.

Sonte i shoh të gjitha
(dhe s'janë më çudi)
të vërteta si pemët, si zogjtë,
si era që përmbi fletë fryn.

Ditë dhe natë kështu
pranë tyre do më gjeni,
duke shkrirë gëzimin tim
si valë në harenë e madhe të detit.

PIANOJA

Tefta Tashko

Pianoja mbi karrocët e hamallëve
mbrëmje për mbrëmje.
Populli kish uri.

Zërin ta dëgjova, moj, mbrëmë.
Uria kish mbaruar, hëna ndriste
ndërsa koha ty ta bënte portretin.

Zërin ta vibronte koha
e në përfytyrimin tim derdheshin lumenj,
vaditnin tokën e varfër.

Ti ike e ike me zërin tënd
që ligjëronte për popullin,
zëri yt nuk u bë franga kabareve.

Mbetën auditoret e mëdha të natyrës
ku populli shtyhej e shtyhej
të të ndiente zërin.

Të ishe, të ishe, moj Tefta,
me autobusin e Korçës
në Gjirokastrë të vije.

A L O X A I O

Koha na sjell me brerime,
atë që dot s't'u zhduk,
atë që dot s't'u pre.

Kroi i pambaruar i këngëve të tua
nëpër mbrëmjet tona, lirike rrjedh.

PABLO NERUDE:

Vdiste Pablo Neruda
mbi një shtrat të përgjakur në Kili.
Dukej sikur gjithëkoka e kish harruar poetin e madh,
ndërsa tereshin nga gjaku
poemat e tij aromë trëndafili.

S'ish harruar poeti i bastisur.
Bibliotekat e botës të përkthyer e kishin.
— Ju s'e doni poetin Pablo Neruda?
— Lerjani popullit! — vetë populli thirri.

Dhe mbi atë shtrat të përgjakur
kilenët u errën në fytyra si qielli me shi.
Prite furtunën e tyre,
Pinoçet i zi!

GJUETARËT E MARGARITARËVË

Zhytësit kërkojnë margaritarët
në fundin e detit.

Dhe deti trubullohet nga dhimbja
e të varfërve të Brazilit.

Ç'kërkoni, o ju të varfërit
e kasolleve të Brazilit?

Ku do t'i shisni
margaritarët që nxirrni nga fundi i detit?

Kasollet ngrihen të përkulura nga dhimbjet,
si mauna të vogla që i mundon era.
Direkët kthyer nga balli i stuhive,
o kasolle të varfëra të brazilianëve.

Flenë fëmijët e Brazilit.

Baballarë dhe nëna me fytyra si deti
u këndojnë ninullat e lagura
të gjuetisë së detit.

Ndërsa gjaku i shokut Pedro Pomar,
trazuar në çdo valë të detit,
kasollet sikur djeg nëpër natë
si flakadanë të zemëruar të revoltës.

PASQYRA E LËNDËS

Ndaj kemi kaq shumë këngë.	3
Këngët çelin lule	5
Fjalë për tokën	6
Fusha merr frymë	7
Vajza e brazdave	9
Dy pamje	11
Dashuri ë re	13
Në malet e Krujës	14
E si të jepeshim?!	15
Burri i shkrimeve të shqipes	16
Fragment historie	18
Për të rënë	20
Shollët e Zonja Çurres	22
Dhjetë	24
Ditari lagej nëpër shi	25
Marshimi i dimrit	26
29 Nëntor 1944	28
Dola	29
Kohës sime	30
Biri im	32
Për një shok	33
Thirrje nëpër tel	35
Në krahët e Partisë	37
Në minierë	39
Shoku	40
Rri jeta jote si libër	42

Vigilencë	44
Denoncimi	46
Mëngjes në Fushë-Bardhë	47
Pranë shokëve	49
Në pyjet «Isuf Ploçi»	50
Pianoja	51
Pablo Nerudës	53
Gjuetarët e margaritarëve	55

Tirazhi 1500 kopje   Format 70 x 100/32   Stash: 2204 — 72

KOMBINATI POLIGRAFIK Shtypshkronja e Re
Tiranë, 1978